

Morfológia-talaj-növényzet kapcsolat- és tájváltozás vizsgálat a Nagyszigeten élőhelytérképezés segítségével

Nagy Edina, V. évf. környezettudományi, SzTE TTK

Témavezetők: **Dr. Kevei Ferencné dr. Bárány Ilona** egyetemi tanár
SzTE Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék
Deák József Áron egyetemi tanársegéd
SzTE Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék

Témám, a Nagysziget - Hódmezővásárhely egyik legnagyobb összefüggő természetes gyepeinek - tájökológiai szempontú vizsgálata, amely a Dél-Tisza-völgyben fekszik.

Az első, a második és a harmadik katonai felmérések, valamint az 1992-es Gauss-Krüger térkép segítségével vizsgáltam a táj változását az elmúlt 200 év során, amit összevettem a 2004-es terepbejárásom alkalmával elkészített m-mm-ÁNÉR típusú élőhelytérképpel. Az aktuális élőhelytérképet összehasonlítottam az 1980-as és az 1991-es genetikai talajtérképekkel és az 1998-as belvízveszélyességi- és talajvízszintet ábrázoló térképekkel. A fenti adatokból a cickóros puszták, szikes rétek és ezek mozaikjainak kialakulási feltételeit határoztam meg.

A tiszai gátrendszer megépítésével a hódmezővásárhelyi árterek jelentős része a mentett oldalra került, másodlagosan szikesedett, így a Nagyszigetet ma pannon másodlagos (folyamszabályzás utáni) szikesek élőhelyek dominálják.

A szikes rétek homogén foltjai képzik a Nagysziget alap-élőhelymátrixát, amelyek főleg ómedrekben, sarlólaposokban jelennek meg réti, öntés réti, réti öntés és réti szolonyec talajon. A szikes rétek és a cickóros puszták együttes élőhely-mozaikjai az övzátanyokon jellemzőek különböző réti szolonyec talajokon. A cickóros puszták a kiemeltebb folyóhátakon karbonátos humuszos öntés és karbonátos öntés réti talajon képeznek homogén állományt.

A 2006-os talajvizsgálataim eredményeiből arra következtethetünk, hogy az 1980-as felméréshez képest vizsgálati területemen egységesen nőtt a szerves anyag tartalom mennyisége és csökkent a pH a felszín közeli rétegekben. A Nagysziget szikes talajainak döntő hányadán jellemző folyamat a humuszosodás és a kilúgozódás: a növényzetet közvetlenül befolyásoló rétegek kezdik elveszteni szikes jellegüket.

A terület Natura 2000-es különleges természet-megőrzési terület, így a jövőben nagy hangsúlyt kell fektetni a táj természetességének megőrzésére, amelyben az extenzív állattenyésztésnek fontos szerepe lehet.